

הַלְבוֹת סְנֵהֲדִין פֶּרֶק ח

א. בֵּית דִּין שֶׁנֶּחֱלָקוּ, מִקְצָתָן אוֹמְרִים זָכָאי וּמִקְצָתָן אוֹמְרִים חַיֵּב הוֹלְכִין אַחֵר הָרֹב, וְזוֹ מִצְוֹת עָשָׂה שְׁלֵתוֹרָה: שֶׁנֶּאֱמַר "אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטָּת" (שְׁמוֹת כג, ב).

ב. בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, וּבִשְׁאָר דִּינֵי אֶסוּר וְהֶתֵּר, וְטָמֵא וְטָהוֹר, וְכִיּוֹצֵא בָהֶן. אֲבָל בְּדִינֵי נַפְשׁוֹת אִם נֶחֱלָקוּ בְּזֶה הַחוּטָא אִם יִהְיֶה, אוֹ לֹא יִהְיֶה אִם הָיָה הָרֹב מְזַכֵּין, זָכָאי; וְאִם הָיָה הָרֹב מַחֲיִבִּין אֵינוֹ נִהְיֶה, עַד שֶׁיִּהְיוּ הַמַּחֲיִבִּין יֵתֵר עַל הַמְּזַכֵּין שְׁנַיִם.

ג. מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמִדּוֹ, שֶׁעַל זֶה הִזְהִיר בְּתוֹרָה וְאָמַר "לֹא-תִהְיֶה אַחֲרֵי-רַבִּים, לָרַעַת" (שְׁמוֹת כג, ב). כְּלוּמָר אִם הָיָה הָרֹב נוֹטִין לָרַעַת, לַהֲרֹג לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁיִּטּוּ הַטִּיה גְּדוּלָּה וְיוֹסִיפוּ הַמַּחֲיִבִּין שְׁנַיִם: שֶׁנֶּאֱמַר "לִנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטָּת" (שם) הַטּוֹתָךְ לְטוֹבָה, עַל פִּי אֶחָד; וְלָרַעַת, עַל פִּי שְׁנַיִם. וְכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים, קִבְּלָה הֵם.

ד. בֵּית דִּין שֶׁלְשָׁלוּשָׁה שֶׁנֶּחֱלָקוּ שְׁנַיִם אוֹמְרִים זָכָאי וְאֶחָד אוֹמֵר חַיֵּב, הָרִי זֶה זָכָאי; שְׁנַיִם אוֹמְרִים חַיֵּב וְאֶחָד אוֹמֵר זָכָאי, הָרִי זֶה חַיֵּב. אֶחָד אוֹמֵר זָכָאי וְאֶחָד אוֹמֵר חַיֵּב, וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ, אוֹ שֶׁאֲמָרוּ שְׁנַיִם זָכָאי אוֹ חַיֵּב, וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ יוֹסִיפוּ שְׁנַיִם.

ה. נִמְצְאוּ חֲמִשָּׁה נוֹשְׁאִין וְנוֹתְנִין בַּדָּבָר: אֲמָרוּ שְׁלוֹשָׁה מֵהֶם זָכָאי וְשְׁנַיִם חַיֵּב, הָרִי זֶה זָכָאי; אֲמָרוּ שְׁלוֹשָׁה חַיֵּב וְשְׁנַיִם זָכָאי, הָרִי זֶה חַיֵּב; אֲמָרוּ שְׁנַיִם זָכָאי וְשְׁנַיִם חַיֵּב, וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ מוֹסִיפִין שְׁנַיִם.

ו. אֲבָל אִם אֲמָרוּ אַרְבָּעָה זָכָאי אוֹ חַיֵּב, וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ, אוֹ שֶׁאֲמָרוּ שְׁלוֹשָׁה זָכָאי וְאֶחָד חַיֵּב, וְאֶמַר אֶחָד אֵינִי יוֹדֵעַ בֵּין שְׁהִיָּה זֶה שֶׁאֲמַר אֵינִי יוֹדֵעַ הוּא שֶׁאֲמַר אֵינִי יוֹדֵעַ בַּתְּחִלָּה, בֵּין שֶׁאֲמַר אַחֵר הוֹלְכִים אַחֵר הָרֹב. הָיָה מַחֲצָה לְמַחֲצָה, וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ הָרִי אֵלּוּ מוֹסִיפִין שְׁנַיִם אַחֲרִים; וְכֵן אִם נִסְתַּפֵּק הַדָּבָר מוֹסִיפִין וְהוֹלְכִין, עַד שִׁבְעִים וְאֶחָד.

ז. הִגִּיעוּ לְשִׁבְעִים וְאֶחָד אֲמָרוּ חֲמִשָּׁה וְשְׁלוֹשִׁים חַיֵּב וְחֲמִשָּׁה וְשְׁלוֹשִׁים זָכָאי, וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ נוֹשְׁאִין וְנוֹתְנִין עִמּוֹ עַד שֶׁיִּחְזֹר לְדַבְּרֵי הַצַּד הָאֶחָד, וְנִמְצְאוּ שֶׁשָּׁה וְשְׁלוֹשִׁים מְזַכֵּין אוֹ מַחֲיִבִּין. וְאִם לֹא חֲזַר, לֹא הוּא וְלֹא אֶחָד מֵהֶן הָרִי הַדָּבָר סָפֵק, וּמַעֲמִידִין אֶת הַמָּמוֹן בַּחֲזָקָת בְּעָלָיו.

ח. כָּל מִי שֶׁאֲמַר אֵינִי יוֹדֵעַ צָרִיךְ לִתֵּן טַעַם לְדַבְּרִיו, וְלַהּוֹדִיעַ מֵאִיזָה טַעַם בָּא לוֹ הַסָּפֵק, כְּדֶרֶךְ שֶׁמֵּרָאָה הַמְּזַכֵּה מֵאִיזָה טַעַם מְזַכֵּה, וְהַמַּחֲיִב מֵאִיזָה טַעַם מַחֲיִב.